



## FIȘA DISCIPLINEI

### 1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	Drept public
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclul de studii	I - Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Drept

### 2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Drept financiar						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. Ioana Maria Costea						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. univ. dr. Ioana Maria Costea Asist. dr. Despina-Martha Ilucă Drd. Maria Laiu-Tincu						
2.4 An de studiu	II	2.5 Semestru	II	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	OB

\* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

### 3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					24
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					1
Examinări					4
Alte activități .....					
3.7 Total ore studiu individual					69
3.8 Total ore pe semestru					125
3.9 Număr de credite					5

### 4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Drept civil, Drept constituțional, Drept administrativ
4.2 De competențe	Cunoașterea noțiunilor și instituțiilor de drept civil. Cunoașterea noțiunilor și instituțiilor de drept constituțional. Cunoașterea noțiunilor și instituțiilor de drept administrativ.

### 5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Nu este cazul.
-------------------------------	----------------



5.2 De desfășurare a seminarului/  
laboratorului

Nu este cazul

## 6. Competențe specifice acumulate

<b>Competențe profesionale</b>	C.1. Cunoașterea, înțelegerea și utilizarea adecvată a conceptelor, teoriilor, paradigmelor și metodologiilor din domeniul dreptului financiar C.2. Aplicarea tehnicilor și instrumentelor specifice la anumite situații, procese, proiecte specifice C.3. Aplicarea legislației românești la situațiile de fapt C.4. Interpretarea, corelarea și compararea instituțiilor juridice din dreptul financiar național C.5. Aplicarea cunoștințelor necesare în culegerea datelor și informațiilor referitoare la o problemă de drept concretă C.6. Utilizarea legislației în vigoare în analiza situațiilor juridice, în încadrarea lor corectă din punct de vedere juridic și în soluționarea lor
<b>Competențe transversale</b>	CT.1. Realizarea sarcinilor profesionale în mod eficient și responsabil CT.2. Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă individuală, precum și în echipă CT.3. Utilizarea eficientă a resurselor de comunicare și a surselor de informare CT.4. Sintetizarea de soluții generice și alternative la probleme punctuale de practică

## 7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

<b>7.1 Obiectivul general</b>	Asimilarea noțiunilor și procedurilor fundamentale privind dreptul financiar. Asimilarea noțiunilor specifice, tipologiilor specifice și criteriilor de delimitare. Asimilarea principalelor mecanisme de stabilirea a obligațiilor fiscale. Identificarea particularităților și condițiilor de legalitate în procedurile de administrare a obligațiilor fiscale.
<b>7.2 Obiectivele specifice</b>	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: <ul style="list-style-type: none"><li>• Identifice principalele etape în procedura bugetară;</li><li>• Descrie principalele tipuri de obligații fiscale;</li><li>• Explice principalele proceduri de colectare a creanțelor fiscale;</li><li>• Descrie procedura litigioasă în materie bugetară și fiscală.</li></ul>

## 8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Noțiuni introductive	Expunerea cu oponent. Prelegerea dezbateri	2 ore capitolul specific la alegere din referința obligatorie 1 sau 3 suplimentar referințele 7, 8, 9
2.	Procedura bugetară – generalități	Expunerea cu oponent. Prelegerea dezbateri	2 ore capitolul specific la alegere din referința obligatorie 1 sau 3 suplimentar referințele 7, 8, 9



3.	Procedura bugetară – elaborare și aprobare	Expunerea cu oponent. Prelegerea dezbateri	2 ore capitolul specific la alegere din referința obligatorie 1 sau 3 suplimentar referințele 7, 8, 9
4.	Procedura bugetară – executare și încheiere	Expunerea cu oponent. Prelegerea dezbateri	2 ore capitolul specific la alegere din referința obligatorie 1 sau 3 suplimentar referințele 7, 8, 9
5.	Obligațiile fiscale – generalități	Expunerea cu oponent. Prelegerea dezbateri	2 ore capitolul specific la alegere din referința obligatorie 2 sau 3 suplimentar capitol specific din referințele 4, 5, 6, 10 articole pe subteme referințele 12, 13 Legislație specifică - Codul fiscal și legislație conexă
6.	Obligațiile fiscale directe ale persoanei juridice	Expunerea cu oponent. Prelegerea dezbateri	2 ore capitolul specific la alegere din referința obligatorie 2 sau 3 suplimentar capitol specific din referințele 4, 5, 6, 10 articole pe subteme referințele 12, 13 Legislație specifică - Codul fiscal și legislație conexă
7.	Obligații fiscale indirecte	Expunerea cu oponent. Prelegerea dezbateri	2 ore capitolul specific la alegere din referința obligatorie 2 sau 3 suplimentar capitol specific din referințele 4, 5, 6, 10 articole pe subteme referințele 12, 13 jurisprudență referințele 14 Legislație specifică - Codul fiscal și legislație conexă
8.	Obligațiile fiscale directe ale persoanelor fizice. Impozit pe venit	Expunerea cu oponent. Prelegerea dezbateri	2 ore capitolul specific la alegere din referința obligatorie 2 sau 3 suplimentar capitol specific din referințele 4, 5, 6, 10 articole pe subteme referințele 12, 13 Legislație specifică - Codul fiscal și legislație conexă
9.	Obligațiile fiscale directe ale persoanelor fizice. Contribuțiile sociale	Expunerea cu oponent. Prelegerea dezbateri	2 ore capitolul specific la alegere din referința obligatorie 2 sau 3 suplimentar capitol specific din referințele 4, 5, 6, 10 articole pe subteme referințele 12, 13 Legislație specifică - Codul fiscal și legislație conexă
10.	Înregistrarea fiscală și stabilirea obligațiilor fiscale	Expunerea cu oponent. Prelegerea dezbateri	2 ore capitolul specific la alegere din referința obligatorie 2 sau 3 suplimentar capitol specific din referințele 4, 5, 6, 9, 10 articole pe subteme referințele 12, 13



			jurisprudență referințele 14 Legislație specifică - Codul de procedură fiscală și legislație conexă
11.	Executarea voluntară a obligațiilor fiscale. Executarea silită a obligațiilor fiscale	Expunerea cu oponent. Prelegerea dezbateri	2 ore capitolul specific la alegere din referința obligatorie 2 sau 3 suplimentar capitol specific din referințele 4, 5, 6, 10 articole pe subteme referințele 12, 13 Legislație specifică - Codul de procedură fiscală și legislație conexă
12.	Controlul fiscal	Expunerea cu oponent. Prelegerea dezbateri	2 ore capitolul specific la alegere din referința obligatorie 2 sau 3 suplimentar capitol specific din referința 11 articole pe subteme referințele 12, 13 jurisprudență referințele 14 Legislație specifică - Codul de procedură fiscală și legislație conexă
13.	Contestarea actelor administrativ-fiscale	Expunerea cu oponent. Prelegerea dezbateri	2 ore capitolul specific la alegere din referința obligatorie 2 sau 3 suplimentar capitol specific din referințele 4, 5, 6, 10 articole pe subteme referințele 12, 13 jurisprudență referințele 14 Legislație specifică - Codul de procedură fiscală și legislație conexă
14.	Dreptul fiscal în plan extranațional	Expunerea cu oponent. Prelegerea dezbateri	2 ore capitolul specific la alegere din referința obligatorie 2 sau 3 suplimentar capitol specific din referințele 4, 5, 6, 10 articole pe subteme referințele 12, 13 jurisprudență referințele 14

**Bibliografie****Referințe principale: (studenții vor aborda capitolul aferent temei de zi din una din cele două surse la alegere 1+3; 2+3)**

1. Costăș Cosmin Flavius, Mihaela Tofan, Drept financiar, Ed. Universul juridic, București, 2023
2. Costăș Cosmin Flavius, Septimiu Puț, Drept fiscal, Ed. Universul juridic, București, 2023
3. Costea Ioana Maria, Drept financiar, Note de curs, Ed. Hamangiu, București, 2024

**Referințe suplimentare: (studenții vor aborda capitolul aferent temei de zi, acolo unde doresc să obțină informații suplimentare sau alternative; spre exemplu RS 6 pentru partea de drept fiscal sau RS 7 pentru partea de drept bugetar)**

4. Duca Emilian, Noul Cod de procedură fiscală – Comentat și adnotat (...), Ed. Universul Juridic, București, 2016
5. Duca Emilian, Noul Cod fiscal – Comentat și adnotat(...), Ed. Universul Juridic, București, 2016
6. Ene Marlina, Drept fiscal, Ed. Solomon, București, 2022
7. Gherghina Simona, Drept financiar public, Ed. C.H. Beck, București, 2020
8. Bostan Ionel, Drept financiar public, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2006
9. Fanu-Moca Adrian, Drept financiar public, Ed. C.H. Beck, București, 2012
10. Costea Ioana Maria, Optimizarea fiscală. Doctrină. Soluții. Jurisprudență, Ed. C.H. Beck, București, 2011
11. Costea Ioana Maria, Inspekția fiscală. ed. a 3-a, Ed. C.H. Beck, București, 2014



12. Revista Curierul fiscal - <http://www.curierulfiscal.ro/>
13. Revista TaxNews - <http://taxnews.ro/>
14. Jurisprudență: <https://www.rejust.ro/>, <http://www.scj.ro/>, <http://curia.europa.eu>
15. Site ANAF - <https://www.anaf.ro>; Site MF - <http://www.mfinante.ro>; Site Comisia Europeană – <http://ec.europa.eu/>
16. Legislație: Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice; Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale; Codul fiscal; Codul de procedură fiscală

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Aspecte introductive	Problematizarea, Discuția, Dezbateră Evaluare inițială	2 ore
2.	Noțiuni introductive în dreptul financiar	Problematizarea, Discuția, Dezbateră Exercițiul, Studiul de caz, Simularea	2 ore Legea nr. 500/2002 Legea nr. 273/2006 Codul fiscal Codul de procedură fiscală capitolul specific la alegere din referința obligatorie 1 sau 3 suplimentar referințele 7, 8, 9
3.	Procedura bugetară – aspecte punctuale	Problematizarea, Discuția, Dezbateră Exercițiul, Studiul de caz, Simularea	2 ore Legea nr. 500/2002 Legea nr. 273/2006 capitolul specific la alegere din referința obligatorie 1 sau 3 suplimentar referințele 7, 8, 9
4.	Procedura bugetară – aspecte punctuale privind elaborarea și aprobarea bugetelor	Problematizarea, Discuția, Dezbateră Exercițiul, Studiul de caz, Simularea	2 ore Legea nr. 500/2002 Legea nr. 273/2006 capitolul specific la alegere din referința obligatorie 1 sau 3 suplimentar referințele 7, 8, 9
5.	Procedura bugetară – aspecte punctuale privind execuția și controlul bugetar	Problematizarea, Discuția, Dezbateră Exercițiul, Studiul de caz, Simularea	2 ore Legea nr. 500/2002 Legea nr. 273/2006 capitolul specific la alegere din referința obligatorie 1 sau 3 suplimentar referințele 7, 8, 9
6.	Obligațiile fiscale. Generalități	Problematizarea, Discuția, Dezbateră Exercițiul, Studiul de caz, Simularea, Lucru pe text normativ	2 ore Codul fiscal capitolul specific la alegere din referința obligatorie 2 sau 3 suplimentar capitol specific din referințele 4, 5, 6, 10 articole pe subteme referințele 12, 13
7.	Obligațiile fiscale directe ale persoanei juridice: Impozitul pe profit. Impozitul pe venitul microîntreprinderilor. Impozitul pe dividende.	Problematizarea, Discuția, Dezbateră Exercițiul, Studiul de caz, Simularea	2 ore Codul fiscal capitolul specific la alegere din referința obligatorie 2 sau 3 suplimentar capitol specific din referințele 4, 5, 6, 10 articole pe subteme referințele 12, 13



8.	Obligațiile fiscale indirecte: TVA și accize	Problematizarea, Discuția, Dezbaterea Exercițiul, Studiul de caz, Simularea	2 ore Codul fiscal capitolul specific la alegere din referința obligatorie 2 sau 3 suplimentar capitol specific din referințele 4, 5, 6, 10 articole pe subteme referințele 12, 13
9.	Obligațiile fiscale directe ale persoanelor fizice. Impozitul pe venit	Problematizarea, Discuția, Dezbaterea Exercițiul, Studiul de caz, Simularea	2 ore Codul fiscal capitolul specific la alegere din referința obligatorie 2 sau 3 suplimentar capitol specific din referințele 4, 5, 6, 10 articole pe subteme referințele 12, 13 jurisprudență referințe 14
10.	Obligațiile fiscale directe ale persoanelor fizice. Contribuțiile sociale	Problematizarea, Discuția, Dezbaterea Exercițiul, Studiul de caz, Simularea	2 ore Codul fiscal capitolul specific la alegere din referința obligatorie 2 sau 3 suplimentar capitol specific din referințele 4, 5, 6, 10 articole pe subteme referințele 12, 13
11.	Procedura fiscală – Înregistrarea fiscală și stabilirea creanțelor fiscale	Problematizarea, Discuția, Dezbaterea Exercițiul, Studiul de caz, Simularea	2 ore Codul de procedură fiscală capitolul specific la alegere din referința obligatorie 2 sau 3 suplimentar capitol specific din referințele 4, 5, 6, 10 articole pe subteme referințele 12, 13
12.	Procedura fiscală – executarea creanțelor fiscale. Executarea voluntară. Executarea silită.	Problematizarea, Discuția, Dezbaterea Exercițiul, Studiul de caz, Simularea	2 ore Codul de procedură fiscală capitolul specific la alegere din referința obligatorie 2 sau 3 suplimentar capitol specific din referințele 4, 5, 6, 10 articole pe subteme referințele 12, 13 jurisprudență referințe 14
13.	Procedură fiscală – controlul fiscal și contenciosul administrativ- fiscal	Problematizarea, Discuția, Dezbaterea Exercițiul, Studiul de caz, Simularea	2 ore Codul de procedură fiscală capitolul specific la alegere din referința obligatorie 2 sau 3 suplimentar capitol specific din referințele 4, 5, 6, 10, 11 articole pe subteme referințele 12, 13 jurisprudență referințe 14
14.	Recapitulare	Problematizarea, Discuția, Dezbaterea Exercițiul, Studiul de caz, Simularea	2 ore



**Bibliografie**

**Referințe principale: (studenții vor aborda capitolul aferent temei de zi din una din cele două surse la alegere 1+3; 2+3)**

1. Costăș Cosmin Flavius, Mihaela Tofan, Drept financiar, Ed. Universul juridic, București, 2023
2. Costăș Cosmin Flavius, Septimiu Puț, Drept fiscal, Ed. Universul juridic, București, 2023
3. Costea Ioana Maria, Drept financiar, Note de curs, Ed. Hamangiu, București, 2024

**Referințe suplimentare: (studenții vor aborda capitolul aferent temei de zi, acolo unde doresc să obțină informații suplimentare sau alternative; spre exemplu RS 6 pentru partea de drept fiscal sau RS 7 pentru partea de drept bugetar)**

4. Duca Emilian, Noul Cod de procedură fiscală – Comentat și adnotat (...), Ed. Universul Juridic, București, 2016
5. Duca Emilian, Noul Cod fiscal – Comentat și adnotat(...), Ed. Universul Juridic, București, 2016
6. Ene Marlena, Drept fiscal, Ed. Solomon, București, 2022
7. Gherghina Simona, Drept financiar public, Ed. C.H. Beck, București, 2020
8. Bostan Ionel, Drept financiar public, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2006
9. Fanu-Moca Adrian, Drept financiar public, Ed. C.H. Beck, București, 2012
10. Costea Ioana Maria, Optimizarea fiscală. Doctrină. Soluții. Jurisprudență, Ed. C.H. Beck, București, 2011
11. Costea Ioana Maria, Inspekția fiscală. ed. a 3-a, Ed. C.H. Beck, București, 2014
12. Revista Curierul fiscal - <http://www.curierulfiscal.ro/>
13. Revista TaxNews - <http://taxnews.ro/>
14. Jurisprudență: <https://www.rejust.ro/>, <http://curia.europa.eu>
15. Site ANAF - <https://www.anaf.ro/>; Site MF - <http://www.mfinante.ro/>; Site Comisia Europeană – <http://ec.europa.eu/>
16. Legislație: Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice; Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale; Codul fiscal; Codul de procedură fiscală

**9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului**

- Disciplina asigură cunoștințe de bază pentru activități profesionale aferente procedurilor bugetare și fiscale cum ar fi: instituții publice centrale și locale, organisme de control (Curtea de Conturi, ANAF), corpuri ale profesiilor liberale (avocați, juriști), instanțe judecătorești și parchete.
- Disciplina permite cunoașterea parcursului legal al unei proceduri, cunoașterea posibilelor devianțe și a remediilor juridice în ceea ce privește bugetele și obligațiile fiscale.

**10. Evaluare**

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Asimilarea noțiunilor Prezentarea clară a conceptelor teoretice Identificarea regimurilor juridice aferente instituțiilor de drept financiar	Examen oral (sesiunea ordinară)/scris (sesiunea de reexaminări)	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Asimilarea noțiunilor Aplicarea regimurilor juridice aferente instituțiilor de drept financiar Soluționarea unor exerciții: itemi adevărat sau fals, grile, întrebări deschise	(1) Evaluare pe parcurs (activitate continuă la fiecare seminar prin participarea la soluționarea fișei de lucru și a altor aplicații practice) (2) Evaluare semestrială	50%



	Soluționarea de cazuri practice	(testări scrise aplicate la seminar)	
<b>10.6 Standard minim de performanță</b>			
Pentru a promova materia, studentul trebuie să identifice actorii și etapele procedurilor bugetare și fiscale, să cunoască tipurile de impunere și modul de colectare.			
Fiecare componentă a evaluării, respectiv evaluarea de seminar (50%) și examenul final (50%), trebuie să fie parcursă cu obținerea notei minime 5.			
Evaluarea de seminar se realizează numai pe parcursul semestrului, prin participarea la activitățile de seminar. Promovarea evaluării de seminar este o condiție eliminatorie pentru participarea la examinarea finală.			

Data completării  
11.09.2023

Titular de curs  
Conf dr. Ioana Maria Costea

Titular de seminar  
Asist. dr. Despina-Martha Ilucă  
Drd. Maria-Lavinia Laiu-Tincu

Data avizării în departament  
25.09.2023

Director de departament  
Conf. dr. Carmen Moldovan